

Udvalgets spørgsmål til justitsministeren samt dennes svar herpå

Spørgsmål og svar er optrykt efter ønske fra udvalget.

Spørgsmål 13:

Ministeren bedes med udgangspunkt i vedlagte notat udarbejdet af Dansk Røde Kors redegøre for regeringens planer om at foretage ændringer i retsplejeloven, som sikrer, at ICRC's delegater i forlængelse af en eventuel vedtagelse af lovforslaget om Den Internationale Straffedomstol (L 20) ikke pålægges vidnepligt eller editionspligt ved danske domstole uden samtykke fra ICRC.

København den 22. januar 2001

NOTAT OM VIDNEUDELUKKELSE FOR ICRC DELEGATER

Dansk Røde Kors opfordrer Udenrigsudvalget til at anmode Justitsministeriet om at fremlægge et lovudkast til sikring af, at ICRC's delegater ikke pålægges vidnepligt eller editionspligt ved danske domstole uden samtykke fra ICRC.

Baggrund:

Ved Genève-konventionerne af 1949 og de to Tillægsprotokoller af 1977 er det pålagt den Internationale Røde Kors Komite (ICRC) at varetage en række opgaver vedrørende beskyttelsen af ofre for væbnede konflikter. Forudsætningen for at den Internationale Røde Kors Komite kan udføre disse opgaver er, at Organisationen kan opretholde sin neutralitet, upartiskhed og uafhængighed. Dette vil ikke være muligt, hvis Organisationens delegater kan pålægges vidnepligt eller editionspligt ved nationale eller internationale domstole.

Efter dansk ret er der aktuelt ingen mulighed for at udelukke ICRC's delegater fra at afgive vidneforklaring ved en domstol herhjemme om forhold, som vedkommende har oplevet eller fået kendskab til under sit hverv som delegat for ICRC. Udlevering af sådanne oplysninger –

oven i købet under vidneansvar - indebærer imidlertid en oplagt risiko for kompromittering af ICRC's muligheder for at arbejde i konfliktovråder.

I de tilfælde, hvor det i særdeleshed er *institutionens* interesser, der begrunder en afvigelse fra den almindelige vidnepligt, giver Retsplejeloven i øjeblikket kun mulighed for *vidneudelukkelse* for tjenestemænd eller andre, der handler i offentligt eller dermed ligestillet hverv (rpl. §169; vedlagt). - ICRC's delegater hverken kan eller skal imidlertid sidestilles med tjenestemænd i Statens tjeneste, lige så lidt som ICRC i øvrigt kan siges at repræsentere statslige myndigheder eller statslige interesser.

Ved en afgørelse truffet den 27. juli 1999 fastslog det Internationale Straffetribunal for Ex-Jugoslavien i overensstemmelse hermed, at ICRC's delegater ikke imod Organisationens ønske kunne tvinges til at afgive vidneforklaring eller fremlægge dokumentation om forhold, der er kommet til deres kundskab under udførelse af arbejde for Organisationen. Tribunalet tilføjede, at ICRC's ret til at modsætte sig delegaternes vidneforklaring eller fremlæggelse af dokumentation nu har *hjemmel i folkeretlig sædvane*.

Tilsvarende er det endvidere i Procesreglementet for den Internationale Straffedomstol fastslået, at ICRC's delegater ikke kan pålægges vidnepligt eller editionspligt uden Organisationens samtykke, jfr. Regel 73 (vedlagt).

Dansk Røde Kors foreslår på baggrund heraf, at der indføres en *ny bestemmelse* i Retsplejeloven umiddelbart efter §169. En sådan bestemmelse bør fastslå, at *ICRC-delegater ikke kan tvinges til at afgive vidneforklaring eller til at afgive oplysninger for en dansk domstol om forhold, der er kommet til deres kundskab under udførelsen af deres hverv for ICRC, uden at der forudgående er indhentet samtykke hertil fra ICRC*.